

INFORMACIÓ GENERAL DE L'ESPAI NATURA 2000				
Nom espai	Riberes de l'Alt Segre i afluent			
Codi espai	ES5130002			
Superfície de l'ampliació (ha)	206,75			
Superfície total de l'espai (ha)	685,96			
Regió biogeogràfica	Mediterrània (MED)	Marina Mediterrània (MMED)	Alpina (ALP)	
	X		X	
Tipologia d'espai (GOV/112/2006)	Espais d'aigües continentals			
Objecte				
<p>Origen de la proposta: D'acord amb l'Informe de la Natura a Catalunya 2020, relatiu a l'apartat de l'estat de conservació de la biodiversitat en les aigües continentals, a l'Informe d'aplicació de la Directiva Ocells (art.12) i Directiva Hàbitats (art. 17) a Catalunya pel període 2013-2018, relatiu a l'avaluació de l'estat de conservació dels hàbitats i espècies d'interès comunitari vinculat als espais fluvials, i a la informació derivada en el marc del projecte europeu LIFE ALNUS, centrada en les vernedes i altres boscos de ribera, en l'àmbit de la conca del riu Segre a la Cerdanya, es considera ampliar l'espai de XN2000 Riberes de l'Alt Segre existent, i integrant en aquest altres afluent que també són espais Natura 2000: riu Verneda (ES5130002), riu Duran (ES5120022) i riu de la Llosa (ES5130011). L'ampliació i integració comporta el canvi de nom i de codi.</p>				
Figura de l'espai Natura 2000 objecte de la proposta	Lloc d'Importància Comunitària (LIC)		Zona Especial Protecció per a les Aus (ZEPA)	
	Nou espai	Ampliació d'un espai existent	Nou espai	Ampliació d'un espai existent
		X		
Descripció de l'espai:				
<p>L'espai fluvial del riu Segre, en un sentit ampli, a la comarca de la Cerdanya, manté una dinàmica fluvial molt activa, creant dipòsits de còdols i platges de grava i sorra, conformant diversos braços permanents, semi-permanents i temporanis, i illes fluvials, una hidromorfologia única a Catalunya i, també, excepcional a escala europea. Comprèn un pla situat a 1.000 metres d'altitud amb una humanització de caràcter tradicionalment rural, fonamentada en l'explotació del bosc i la ramaderia, en una conca intramuntanyosa, que s'ha desenvolupat seguint dos sistemes de falles, amb farciment per materials d'origen lacustre i fluvial d'edat neògena.</p> <p>Els boscos de ribera, vernedes (<i>Alno-Padion</i>) i salzedes (<i>Salicion-Triandrae-fragilis</i>), estan ben conservats, i presenten la única, i potser la darrera, verneda ben conformada en plana al·luvial de la zona mediterrània.</p> <p>Aquest espai està poblat per fauna mediterrània ibèrica d'alta muntanya, rica en elements d'origen europeu. Hi ha poblacions extraordinàries de llúdriga (<i>Lutra lutra</i>) i també el turó (<i>Mustela putorius</i>), que hi subsisteix en un nombre reduït. L'almesquera (<i>Galemys pyrenaicus</i>) també hi és present. Així mateix, s'hi localitzen espècies d'ocells, nidificants, hivernants i de pas, com són ardeids, anàtids i limícoles, com és el cas de la merla d'aigua (<i>Cinclus cinclus</i>) i el blauet (<i>Alcedo atthis</i>). El peix autòcton més abundant és la truita comuna (<i>Salmo trutta</i>), però hi destaca la presència d'una espècie de caire mediterrani: la madrilla (<i>Parachondrostoma toxostoma</i>).</p> <p>Així mateix els diferents afluent del riu Segre que passen a integrar-se a l'espai fluvial modificat, com són el riu Verneda, riu de la Llosa o el riu Duran, milloren la representació d'hàbitat i espècies d'interès comunitari vinculats a l'àmbit fluvial epicontinental. Així per exemple, el riu Verneda, de la Llosa i Duran, entre altres, estan resseguits per una bona representació de vernedes característiques de les valls alpines, amb Circaea lutetiana (<i>Alno-Padion</i>), i freixenedes de freixe de fulla gran (<i>Brachypodio sylvatici-Fraxinetum excelsioris</i>), tot i que també l'acompanyen altres caducifolis, com el bedoll (<i>Betula pendula</i>) i el trèmol (<i>Populus tremula</i>). A prop del curs</p>				

fluvial, hi ha prats de dall, de les formes d'alta muntanya a les parts altes i de muntanya mitjana, a les parts més baixes. Als pendents hi ha matollars dominats per bàlec (*Genista balansae*), sovint molt densos i d'aspecte uniforme, així com prats de pastura densa dominats per espècies graminoides. Mantenen poblaments importants de truita comuna (*Salmo trutta*), i altra fauna aquàtica semblant a la del curs principal del Segre. El riu Aravó, la riera d'Alp i de la Llanera posseeixen característiques equivalents als dels afluents anteriors.

Municipis de l'espai:

Taula amb el llistat dels municipis que formen part de l'espai N2000 resultant de la proposta, i aquells que aporten nova superfície a incloure a la xarxa Natura 2000.

Nom municipi*	Superfície municipal (ha)	Sup. N2000 actual (ha)	Sup. N2000 proposta (ha)	Superfície total (ha)	Increment del % municipal dins N2000
Alp	4.402,94	----	36,25	36,25	0,82
Bellver de Cerdanya	10.082,52	90,20	10,41	100,61	0,10
Bolvir	1.086,76	43,23	11,97	55,20	1,10
<i>Das</i>	1.463,47	<i>10,01</i>	----	<i>10,1</i>	<i>0,00</i>
Fontanals de Cerdanya	2.870,73	19,70	37,11	56,81	1,29
<i>Ger</i>	3.278,20	<i>33,85</i>	----	<i>33,85</i>	<i>0,00</i>
Guils de Cerdanya	2.201,38	----	7,06	7,06	0,32
Isòvol	1.050,93	51,90	12,49	64,39	1,19
Lles de Cerdanya	10.268,85	150,62	23,72	174,34	0,23
<i>Meranges</i>	3.795,09	<i>39,29</i>	----	<i>39,29</i>	<i>0,00</i>
Montellà i Martinet	5.245,82	7,65	18,55	26,20	0,35
<i>Prats i Sansor</i>	672,01	<i>11,29</i>	----	<i>11,29</i>	<i>0,00</i>
Prullans	2.114,72	21,47	13,23	34,70	0,60
Puigcerdà	1.871,84	----	35,95	35,95	1,92

En cursiva: municipis que formen part de l'espai Natura 2000 però que no aporten nova superfície a la proposta d'ampliació de l'espai Natura 2000.

Antecedents:

L'espai resultant de l'ampliació amb el nom Riberes de l'Alt Segre i afluents (ES5130002) és el resultat d'ampliar l'espai N2000 Riberes de l'Alta Segre i altres rius afluents del Segre que també són espais Natura 2000 d'acord amb el GOV/112/2006, entre els que s'inclou trams del riu de la Llosa, riu Verneda i riu Duran, que passen a integrar-se en un sol espai fluvial Natura 2000. Aquests 4 espais Natura 2000 previs a la modificació esmentada han seguit la següent evolució:

L'espai Riberes de l'Alt Segre (ES5130007):

- L'espai va ser proposta com a LIC per a la xarxa Natura 2000 de la regió biogeogràfica alpina a l'Acord de Govern del 2001, de 20 de novembre, amb un superfície de 225 ha.
- Posteriorment, l'espai va ser proposat com a LIC a l'Acord de Govern GOV/112/2006, de 5 setembre, pel qual es designen zones d'especial protecció per a les aus (ZEPA) i s'aprova la nova delimitació dels llocs d'importància comunitària (LIC), amb una superfície de 216,62 ha. L'espai va ser inclòs a la segona llista actualitzada de LIC de la Regió biogeogràfica alpina, aprovada per la Comissió Europea per la Decisió 2009/91/CE, de 12 de desembre de 2008.
- L'any 2013 es declaren zones d'especial conservació (ZEC) els 22 LIC de la biogeogràfica regió alpina, entre els quals hi ha Riberes de l'Alt Segre, a l'Acord GOV/176/2013, de 17 de desembre, pel qual es declaren zones especials de conservació de la regió biogeogràfica alpina, integrants de la xarxa Natura 2000, se n'aprova l'instrument de gestió. Es manté els límits geogràfics de l'espai amb una superfície de 216,62 ha, fins a data d'avui.

L'espai Riu de la Llosa (ES5130011):

- L'espai va ser proposta com a LIC per a la xarxa Natura 2000 de la regió biogeogràfica alpina a l'Acord de Govern del 2001, de 20 de novembre, amb un superfície de 84 ha.
- Posteriorment, l'espai va ser proposat com a LIC a l'Acord de Govern GOV/112/2006, de 5 setembre, pel qual es designen zones d'especial protecció per a les aus (ZEPA) i s'aprova la nova delimitació dels llocs d'importància comunitària (LIC), amb una superfície de 84,12 ha. L'espai va ser inclòs a la segona llista actualitzada de LIC de la Regió biogeogràfica alpina, aprovada per la Comissió Europea per la Decisió 2009/91/CE, de 12 de desembre de 2008.
- L'any 2013 es declaren zones d'especial conservació (ZEC) els 22 LIC de la biogeogràfica regió alpina, entre els quals hi ha el Riu de la Llosa, a l'Acord GOV/176/2013, de 17 de desembre, pel qual es declaren zones especials de conservació de la regió biogeogràfica alpina, integrants de la xarxa Natura 2000, se n'aprova l'instrument de gestió. Els manté els límits geogràfics de l'espai amb una superfície de 84,12 ha, fins a data d'avui.

L'espai Riu Verneda (ES5130002):

- L'espai va ser proposat com a LIC a l'Acord de Govern GOV/112/2006, de 5 setembre, pel qual es designen zones d'especial protecció per a les aus (ZEPA) i s'aprova la nova delimitació dels llocs d'importància comunitària (LIC), amb una superfície de 75,47 ha. L'espai va ser inclòs a la segona llista actualitzada de LIC de la Regió biogeogràfica alpina, aprovada per la Comissió Europea per la Decisió 2009/91/CE, de 12 de desembre de 2008.
- L'any 2013 es declaren zones d'especial conservació (ZEC) els 22 LIC de la biogeogràfica regió alpina, entre els quals hi ha el Riu Verneda, a l'Acord GOV/176/2013, de 17 de desembre, pel qual es declaren zones especials de conservació de la regió biogeogràfica alpina, integrants de la xarxa Natura 2000, se n'aprova l'instrument de gestió. Els manté els límits geogràfics de l'espai amb una superfície de 75,47 ha, fins a data d'avui.

L'espai Riu Duran (ES5120022):

- L'espai va ser proposat com a LIC a l'Acord de Govern GOV/112/2006, de 5 setembre, pel qual es designen zones d'especial protecció per a les aus (ZEPA) i s'aprova la nova delimitació dels llocs d'importància comunitària (LIC), amb una superfície de 102,73 ha. L'espai va ser inclòs a la segona llista actualitzada de LIC de la Regió biogeogràfica alpina, aprovada per la Comissió Europea per la Decisió 2009/91/CE, de 12 de desembre de 2008.
- L'any 2013 es declaren zones d'especial conservació (ZEC) els 22 LIC de la biogeogràfica regió alpina, entre els quals hi ha el Riu Duran, a l'Acord GOV/176/2013, de 17 de desembre, pel qual es declaren zones especials de conservació de la regió biogeogràfica alpina, integrants de la xarxa Natura 2000, se n'aprova l'instrument de gestió. Es manté els límits geogràfics de l'espai amb una superfície de 102,73 ha, fins a data d'avui.

A l'entorn de la proposta de l'espai Natura 2000 també hi trobem altres figures de protecció establertes per la normativa sectorial, com són dues Reserves Naturals Parcials (RNP), RNP de Segre-Prullans i la RNP de la Llosa, així com la presència d'una zona humida inclosa a l'Inventari de zones humides de Catalunya, amb el nom dels Patamolls i verneda de Prullans (codi 18001501). També hi ha presència de dues Reserves genètiques de truites, la RGT-010 al curs del riu Duran i la RGT-009 al curs fluvial del Segre.

Informació sobre els hàbitats i espècies d'interès comunitari, i altra informació complementària.

Taula HIC (Hàbitats d'interès comunitari) - Annex I de la Directiva Hàbitats

Codi	Nom	Superfície Proposta (206,75 ha)			Superfície total CAT (ha)			Increment sup. HIC (%)			Sup. HIC. & Sup. ampl. (%)	Avaluació HIC art. 17 DH (2013-2018) (ALP/MED)**	
		ALP	MED	Total	ALP	MED	CAT	ALP	MED	CAT			
3240	Rius de tipus alpi amb bosquines de muntanya	1,93	---	1,93	558,18	619,73	1.177,91	0,35	---	0,16	0,93	U1	U1
3260	Rius de terra baixa i de la muntanya mitjana amb vegetació submersa o parcialment flotant (Ranunculion fluitantis i Callitriche-Batrachion)	Present*	Present*	Present*	6,24	1.470,22	1.476,46	----			---	U1	U1
3270	Rius amb vores llotoses colonitzades per herbassars nitròfils del Chenopodion rubri (p.p.) i del Bidention (p.p.)	Present*	---	Present*	8,06	3,94	12,00	----			---	U1	U1
5110	Boixedes xerotermòfiles permanents, dels vessants rocosos	1,58	0,01	2,61	13.912,33	16.312,95	30.225,28	0,01	0,01	0,01	1,26	FV	FV
5120	Formacions muntanyenques de bàlec (Genista balansae subsp. europaea = Cytisus purgans)	0,59	---	0,59	21.432,32	137,50	21.569,81	0,00	---	0,00	0,29	FV	FV
6210	Prats -i fàcies emmatades- medioeuropeus, seminatural, sobre substrat calcari (Festuco-Brometea)	---	0,14	0,14	27.400,55	8.056,55	35.457,10	0,00	0,00	0,00	0,07	U1	XX
6230*	Prats de pèl caní (Nardus stricta), rics florísticament, dels terrenys silicis de la muntanya mitjana atlàntica o subatlàntica	0,04	---	0,04	11.882,70	0,16	11.882,86	0,00	---	0,00	0,01	FV	XX
6510	Prats de dall de terra baixa i de la muntanya mitjana (Arrhenatherion)	5,95	1,77	7,72	14.485,82	3.750,44	18.236,27	0,04	0,05	0,04	3,73	XX	U1
6520	Prats de dall altimontans i subalpins (Trisetopolygonion bistortae)	0,18	---	0,18	1.087,54	1,15	1.088,69	0,02	---	0,02	0,09	U1	U1
91E0*	Vernedes i altres boscos de ribera afins (Alno-Padion)	99,60	12,02	111,62	1.304,10	4.187,69	5.491,79	7,64	0,29	2,03	53,99	XX	U1
92A0	Alberedes, salzedes i altres boscos de ribera	4,13	6,77	10,90	69,25	7.893,82	7.963,07	5,94	0,09	0,14	5,27	U1	U1
9430	Boscos de pi negre (Pinus uncinata) acidòfils	7,77	---	7,77	37.966,20	43,10	38.009,30	18,03	---	0,02	3,75	U1	U1

Present * = Hàbitat que en l'espai presenta un recobriment igual o inferior al 20% i pel qual la seva àrea és desconeguda.

**Metodologia i criteris seguits per l'avaluació de l'estat de conservació dels hàbitats de la Directiva Hàbitats.

ALP= Regió biogeogràfica alpina

MED= Regió biogeogràfica mediterrània

Tipologia de conclusions: la conclusió general de l'estat de conservació és el resultat de la combinació de la resta de conclusions (rang, àrea, estructura i funcions i perspectives futures):

FV Favorable. Resultat obtingut quan tots els paràmetres són FV o tres FV i un XX.

U1 Desfavorable-inadequat. Resultat obtingut quan hi ha un o més U1, però cap U2.

U2 Desfavorable-dolent. Resultat obtingut quan un o més paràmetres són U2.

XX **Desconegut.** Resultat obtingut quan hi ha dos o més XX combinats amb FV o tot XX.

La conclusió de l'estat de conservació de l'HIC és determina tenint en compte el límit facilitats per la CE de les dues regions biogeogràfiques -MED i ALP- i la seva presència/absència en les dues regions.

Taula EIC (Espècies d'interès comunitari) - Annex II de la Directiva Hàbitats

Grup	Codi	Nom científic	Nom vulgar	Increment superfície Hàbitat òptim (%)	Avaluació EIC art. 17 DH (2013-2018) (ALP/MED)	
M	1308	Barbastella barbastellus	Rat penat de bosc	0,59	U2	U2
M	1301	Galemys pyrenaicus	Almesquera	2,71	U2	U2
M	1355	Lutra lutra	Llúdriga	0,40	FV	FV
M	1310	Miniopterus schreibersi	Rat penat de cova	0,04	U2	U2
M	1307	Myotis blythii	Ratpenat de musell agut	0,06	U2	U2
M	1321	Myotis emarginatus	Ratpenat d'orelles dentades	0,18	U2	U2
M	1305	Rhinolophus euryale	Rat penat de ferradura mediterrani	0,04	U2	U2
M	1304	Rhinolophus ferrumequinum	Rat penat de ferradura gros	0,07	U2	U2
M	1303	Rhinolophus hipposideros	Rat penat de ferradura petit	0,32	U1	U1

**Metodologia i criteris seguits per l'avaluació de l'estat de conservació de les espècies de la Directiva Hàbitats.

ALP= Regió biogeogràfica alpina

MED= Regió biogeogràfica mediterrània

Tipologia de conclusions: la conclusió general de l'estat de conservació és el resultat de la combinació de la resta de conclusions (rang, població, hàbitats de l'espècie i perspectives futures):

FV **Favorable.** Resultat obtingut quan tots els paràmetres són FV o tres FV i un XX.

U1 **Desfavorable-inadequat.** Resultat obtingut quan hi ha un o més U1, però cap U2.

U2 **Desfavorable-dolent.** Resultat obtingut quan un o més paràmetres són U2.

XX **Desconegut.** Resultat obtingut quan hi ha dos o més XX combinats amb FV o tot XX.

La conclusió de l'estat de conservació de l'espècie es determina tenint present el límit facilitat per la CE de les dues regions biogeogràfiques -MED i ALP- i la seva presència/absència en les dues regions.

Altra informació complementària:

La proposat d'ampliació del LIC, malgrat no ser objecte de proposta com a Zona especial conservació per a les aus (ZEPA), comporta millorar la superfície d'hàbitat òptim d'algunes espècies d'ocells d'interès comunitari identificades a l'annex I de la Directiva 2009/147/CEE (Directiva Ocells), tals com el blauet (*Alcedo atthis*), el martinet blanc (*Egretta garzetta*) o l'agró roig (*Ardea purpurea*). També pot afavorir la recuperació d'altres espècies que es troben amenaçades a escala catalana, com la rata d'aigua (*Arvicola sapidus*) i el turó (*Mustela putorius*).

Justificació de la inclusió de l'espai a la xarxa Natura 2000:

En aquest espai el principal element d'interès comunitari que justifica l'ampliació és l'HIC 91E0*, en tant que HIC prioritari. L'eix de la conca del Segre acull la millor representació de les vernedes en planes al·luvials de les valls pirinenques i prepirinenques de Catalunya, referides com a les vernedes pirinenques catalanes (estructura i composició florística descrita com a vernedes *Eauiseto hyemalis-Alnetum glutinosae* (O. Bolòs 1957), i que es correspon en el sistema de classificació CORINE (classificació de tots els hàbitats a nivell de la UE, naturals, semi-naturals i artificialitzats en el CORINE Biotope Manual) amb el codi 44.3431*, vernedes (i pollancredes) amb *Circaea lutetiana*, de l'estatge montà, pirenaicocatalanes).

Així mateix, per a altres elements d'interès comunitari (HIC i EIC) destaca com a hàbitat de boscos de ribera que acompanya a les vernedes l'HIC 92A0 Boscos d'albarades, salzedes i altes boscos de ribera i l'increment de la superfície d'hàbitat òptim per a l'almesquera (*Galemys pyrenaicus*) i la llúdria (*Lutra lutra*), en tant que hàbitat i espècies de mamífers semi-aquàtiques identificades com a objectius de conservació i elements de conservació prioritari en els espais de tipologia d'aigües continentals segons l'Acord de Govern GOV/112/2006/de 5 de setembre, pel qual es designen zones d'especial conservació per a les aus (ZEPA) i s'aprova la proposta de llocs d'interès comunitari (LIC) (DOGC núm. 4735 – 6.10.2006).

Plànol informatiu de l'espai:

